

De tyske TV-krimiserier: Det ustoppelige samleband truer kvaliteten

De tyske skattefinansierede tv-kanaler ARD og ZDF står over for en nødvendig modernisering, hvor kvalitet må prioriteres over kvantitet.

KRONIK

Af Bo Torp Pedersen

Jeg kan godt forstå, at de tyske delstater påtænker ændringer og slankere i Tysklands store skattefinansierede radio- og TV-sektor. Der er påfaldende megen dobbeltkonfekt og fyld, bl.a. de tallose krimiserier, som ofte fortsætter ofte alt for længe, så de udvandes.

Den ældste og berømteste serie er »Tatort«. Første episode blev udsendt i 1970. Seriens lange levetid skyldes i høj grad, at den er opdelt i underserier fra forskellige byer. Skuespillerne Dietmar Bähr og Klaus J. Behrendt gør i mine øjne episoderne fra Köln til nogle af de bedste: Deres kommissærer har været i gang siden 1992 og er troværdige, dygtige og sympatiske. Det virker for »politisk korrekt«, når der bliver stadigt flere kvindelige kommissærer. Ulrike Folkerts kommissær i Ludwigshafen er én af de mere troværdige, mens Maria Furtwänglers i Hannover ofte er »langt ude«. Episoderne fra Kiel med Axel Milberg som kommissær Borowski blander socialrealisme med mysticisme og åbne slutninger, mens serien i Münster flytter betoningen fra realisme til humor og lever højt på Jan Josef Liefers som selvglad retsmedicin og Axel Prahls som hårdtprøvet kommissær; parrets episode »Fangschuss« (2017) er den samlede »Tatort«-series topscorer med over 14 mio. seere.

Kendte personers gæsteoptræden vækker liv og opmærksomhed: f.eks. daværende ministerpræsident Armin Laschet, bokseren Axel Schulz, fodboldikonet Berti Vogts, sangerne Roland Kaiser, Gitte Hænning, Nina Hagen og Helene Fischer (som russisk lejermorder!). Men med nu 20 underserier er der gået inflation i »Tatort«. Serien blev oprindelig skabt som ARD-kanalernes modsvare til ZDF's populære »Der Kommissar« (1969-1976). ZDF svarede igen i 1977 med »Der Alte« og i 1978 med SOKO-serierne.

Titlen »Der Alte« går på den aldernde kriminalkommissær i München, og serien har siden 1977 slidt flere skuespillere op i hovedrollen. Aktuelt skal Thomas Heinze give den efterhånden livløse serie kunstigt åndedræt, men overbeviser ikke. Seriens bedste, Jan Gregor Kremp som Hauptkommissar Richard Voss, sluttede i 2023 med manér efter flere sløj sæsoner, og han så passende hærget og gammel ud til sidst. Hans sidste episode, »Der Preis den ich zahle« (#453), tematiserede fint forskellen på menneskelig retfærdighed og lovens form for ret, idet Voss bryder nogle procedurer og rejser bort for at sammenføre en forældreløs dreng med dennes familie i Italien.

I de bedste episoder 2012-2023 skabte Kremp den mest nærværende udgave af titelpersonen. På grund af sygdom fik skuespilleren Walter Kreye kun 43 episoder som »Der Alte«. Han afløste seriens længstlevende, Leo Kress, som Rolf Schimpf spillede i over 200 episoder 1986-2007. Seriens første episode, »Die Dienstreise«, blev udsendt på ZDF d. 11/7 1977. Her mødte seerne Hauptkommissar Erwin Köster spillet af Siegfried Lowitz. Hans tid sluttede dramatisk i episode 100, »Zwei

Tatort fra Münster med Axel Prahls og Jan Josef Liefers hører til de mest populære. Foto: Taimas Ahangari/WDR Kommunikation/dpa

Leben« (1986), hvor han blev skudt dødeligt i maven. Michael Ande spillede Kösters assistent Gerd Heymann; det fortsatte han med i over 400 episoder og nåede således at assistere fire forskellige »Alte«.

SOKO står for Sonder Kommission inden for kriminalpolitiet. ZDF påbegyndte SOKO-formatet i 1978, men først i 2000-tallet tog serierne fart og knopskød i forskellige byer a la »Tatort«-formlen. »SOKO Wismar« (fra 2003) er én af de bedste serier: Den rolige og kloge holdleder Jan Reuter spillet af Udo Kroschwald er eksemplarisk, og danske Sidsel Hindhede medvirker som assistent 2018-2022. »SOKO Stuttgart« (fra 2009) er ligeledes en solid serie med Astrid Funderich og Karl Kranzkowski i hovedrollerne. Men begge serier har nu nået over 300 episoder, og »SOKO Leipzig« (fra 2001) er på langt over 400. »SOKO Leipzig« burde være sluttet, da skuespilleren Andreas Schmidt-Schaller stoppede som Hauptkommissar i 2017.

»SOKO Leipzig« inddrager indimellem DDR-fortiden i handlingen,

og det samme er tilfældet med den selvstændige serie »Stralsund« (også på ZDF, fra 2009). De to store roller i »Stralsund« har Katharina Wackernagel og Alexander Held. Begge deres kommissær-figurer er rigt facetterede og har et særligt, dybt solidarisk indbyrdes forhold, lidt fadder-agtigt. Men i #20 blev Wackernagels rolle skrevet ud af serien, og dermed burde den være sluttet, for hendes person er helt central for de positive værdier i forhold til forfaldet og korruptionen i det østtyske samfund omkring hende.

Tre af de bedste »Stralsund«-episoder refererer til DDR-fortiden. Den døende snigskytte i #6 »Kreuzfeuer« (2016) har aldrig fået den hjælp i DDR eller i det nye Tyskland, som han skulle have haft: Hans liv har været plaget af sygdom efter misforhold i DDR's NVA (Nationale Volksarmee). #13 »Waffenbrüder« (2018) belyser det mørke kapitel om, hvordan nogle medlemmer af RAF (Rote Armee Fraktion), som begik røverier, mord og attentater i Vesttyskland, blev beskyttet i DDR. #14

»Schattenlinien« fokuserer på børnehjemmene, hvor DDR-regimet anbragte børn, hvis forældre var flygtet til Vesten eller fængslet pga. deres politiske eller religiøse holdning – og på de ansvarlige personer, der ikke blev stillet til ansvar!

Krimiserierne har været med til at give ARD-kanalerne og ZDF kvalitet, men nu er de for en stor del endt i samlebandsproduktion, der skal udfylde så mange sendetimer som muligt. Jo, ARD og ZDF kan kun blive bedre ved en opstramning og slankning.

Bo Torp Pedersen, fhv. mediekonsulent, mag.art. i film- og medievidenskab.

Bo Torp Pedersen. Privatfoto

Skriv en kronik

Flensborg Avis bringer 1-2 kronikker om ugen. Hovedområderne vil hovedsageligt være Sydslesvig (aktuelt og historisk), samfundsforhold (danske, tyske og andre mindretal), litteratur (med hovedvægten på dansk og tysk litteratur). Kronikkernes længde skal være 7000-9000 tegn inkl. mellemrum, og avisen bringer ikke kronikker fordelt på flere dage. Vi forbeholder os ret til en lettere redigering. Der udbetales ikke honorar.